2024/2283

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2283,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Kemikaaliameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Kemikaaliameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0135/2024),

A. arvestades, et Euroopa Kemikaaliameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude eelarvestuse ([1]) kohaselt oli ameti 2022. aasta lõplik eelarve 114 777 691 eurot, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 5,83 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarvet rahastatakse peamiselt kahest tuluallikast, nimelt kogutud lõivudest ja liidu üldeelarvest makstavast toetusest;

B. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2022 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et on saanud ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta piisava kindluse;

C. arvestades, et ameti hankesektori puhul ei teatatud 2022. aasta kohta ühestki parandusmeetmeid nõudvast probleemist, samuti ei ole eelmiste aastate audititest ja hindamistest tulenevaid käimasolevaid ega lõpetamata parandusmeetmeid;

D. arvestades, et ameti sisekontrollisüsteemide puhul ei teatatud 2022. aasta kohta ühestki parandusmeetmeid nõudvast probleemist, samuti ei ole eelmiste aastate audititest ja hindamistest tulenevaid käimasolevaid ega lõpetamata parandusmeetmeid;

Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

1. märgib rahuloluga, et 2022. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste jõupingutuste tulemusel oli jooksva aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr 98,61 %, mis on 2021. aasta määrast 0,23 % madalam, ning jooksva aasta maksete assigneeringute täitmise määr oli 85,06 %, mis on 2021. aasta määrast 1,17 % madalam;

2. tuletab meelde, et ametit rahastatakse tööstusharu makstavatest tasudest ja ELi tasakaalustavast toetusest kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006, ([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008 ([3]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 528/2012; ([4]) rõhutab asjaolu, et kuna tasud on ühekordsed ja sõltuvad keemiatööstuse osaliste strateegilistest otsustest, on nende suurus ja ajastus väga ebakindlad; tuletab meelde, et komisjon lubas 2020. aastal esitada ettepaneku ameti juhtimise tugevdamise ja tema rahastamismudeli jätkusuutlikkuse suurendamise kohta; nõuab, et komisjon selle viivitamata esitaks;

3. märgib rahuloluga, et 2022. aastal, esimest korda pärast määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohast lõplikku registreerimistähtaega 2018. aastal, suurenes ameti tasudest saadav tulu, samal ajal kui sõltuvus liidust ameti tegevuse rahastamisel on veidi vähenenud;

([1]) ELT C 453, 29.11.2022, lk 39.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

Tulemused

4. märgib, et amet on liikumapanev jõud kemikaale käsitlevate liidu õigusaktide rakendamisel rahvatervise ja keskkonna ning innovatsiooni ja konkurentsivõime huvides; märgib, et amet kogub, hindab ja levitab kemikaalide kohta teavet, aitab äriühingutel õigusakte järgida ja edendab kemikaalide ohutut kasutamist;

5. märgib, et amet rakendas tööprogrammist 93 % ja saavutas 2022. aastaks kavandatud 162 konkreetsest meetmest ja väljundist 151, kusjuures kaheksa meedet on kavakohaselt veel pooleli; märgib lisaks, et kolm lõpule viimata meedet oleksid nõudnud kas liikmesriikide panust või töösuuna prioriteetidest loobumist;

6. märgib, et amet keskendus oma põhiülesannete täitmisele ja Euroopa Komisjoni toetamisele tema kestlikkust toetava kemikaalistrateegia rakendamisel kooskõlas haldusnõukogu poolt 2019.–2023. aasta strateegilises kavas ja 2021. aastal tehtud läbivaatamises esitatud suunistega;

7. juhib tähelepanu mõningatele probleemidele, millega amet 2022. aastal silmitsi seisis, sealhulgas 2021. aastal kindlaks tehtud ebatõhusale lubade andmise süsteemile, kuna järjest rohkem taotlusi kuuevalentse kroomi kohta jätkuvad 2023. aastal, mis koormab teaduskomiteede arvamuste koostamise suutlikkust, ja kogenud liikmete vähesusele; märgib lisaks, et liikmesriigid esitasid vähe biotsiide sisaldavate toimeainete hindamisaruannete projekte, mis takistab hindamiste lõpuleviimist 2024. aasta lõpuks, nagu on ette nähtud määrusega (EL) nr 528/2012; rõhutab asjaolu, et amet on kooskõlas toimeainete tegevuskavaga viimastel aastatel teinud jõupingutusi, et toetada liikmesriike edasiste edusammude tegemisel;

8. väljendab heameelt ameti tegevuse üle loomkatsete alternatiivide edendamisel ning selle töö tõhususe ja nähtavuse suurendamiseks võetud meetmete üle;

Tõhusus ja selle suurendamine

9. tunnustab ametit tõhususe suurendamise strateegia eest, mille eesmärk on saavutada lisaväärtus tulemuspõhise juhtimise kaudu, ning planeerimist ja aruandlust toetavate uute vahendite väljatöötamise eest, mis on kasutajasõbralikumad, pakuvad paremat aruandlussuutlikkust ja säästavad aega kogu personali jaoks; märgib, et aruandluse mõõtmed on läbi vaadatud, et kajastada paremini ameti tööprogrammi ja võimaldada ameti tasandi eesmärkide ja üksikute töötajate eesmärkide paremat sidumist;

10. märgib, et 2022. aastal alustas amet ka taristu läbilaskevõimsuse optimeerimist, et minimeerida IT-taristu liigset võimsust, ning aasta teise poole tulemused näitavad, et amet suutis vähendada sellise taristu kasutust (nii CPU, ehk protsessorite kui ka RAM-i, ehk mälu kasutust) ligikaudu 25 %; väljendab heameelt optimeerimisel tehtud jõupingutuste üle ja julgustab ametit sellealaseid jõupingutusi jätkama;

11. märgib, et amet jätkab oma siseauditi üksuse jagamist Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametiga (varasem Euroopa GNSSi Agentuur); märgib, et ametil ja Euroopa Toiduohutusametil on töö- ja kõrgema juhtkonna tasandil korrapärased kontaktid, mille raames hinnatakse korrapäraselt koostöövõimalusi (teostades tööprogrammide üksikasjaliku läbivaatamise) ja kasutatakse neid ära;

12. märgib lisaks, et amet jätkas strateegilist koostööd Euroopa Toiduohutusametiga andmevormingu IUCLID kui pilveteenuste kaudu osutatava teenuse pakkumisel Euroopa Toiduohutusameti töö jaoks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009 ([5]) alusel ning selle tulemusena saavutati olemasolevatele IT-platvormidele tuginedes mastaabisääst;

13. tuletab meelde, kui oluline on suurendada ameti digitaliseerimist ametisisese toimimise ja juhtimise seisukohast, kuid ka selleks, et kiirendada menetluste digitaliseerimist; rõhutab, et amet peab jätkama selles valdkonnas proaktiivset tegutsemist, et vältida asutustevahelist digilõhet; juhib siiski tähelepanu vajadusele võtta kõik vajalikud turvameetmed, et vältida mis tahes ohtu töödeldava teabe turvalisusele internetis; rõhutab vajadust tõhustada meetmeid küberrünnete ja infiltratsioonikatsete vastu, eelkõige nende vastu, mis on pärit Venemaalt või Hiinast;

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

14. väljendab heameelt asjaolu üle, et amet on koostöös Euroopa Toiduohutusametiga astunud samme põhimõtte „üks aine – üks hindamine“ edendamiseks, et tagada toimeainete ohtude ja riskide hindamise suurem järjepidevus;

Personalipoliitika

15. märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga oli ametikohtade loetelust täidetud 98,07 % ja liidu eelarves kinnitatud 467 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 458 (sama arv kinnitatud ametikohti kui 2021. aastal); märgib, et 2022. aastal töötas ameti heaks ka 128 lepingulist töötajat, 48 ajutist töötajat, viis nõustajat ja kaks lähetatud riiklikku eksperti;

16. tuletab meelde, kui oluline on tagada töötajate hulgas sooline tasakaal, ning väljendab sellega seoses heameelt asjaolu üle, et amet on kehtestanud tegevuskava 2022. aastal vastu võetud mitmekesisuse ja kaasamise harta eesmärkide rakendamiseks, et muude kaasamismeetmete hulgas saavutada juhtkonnas sooline tasakaal; palub ametil anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile oma tegevuskava rakendamise kohta aru; tunnistab, et tulemuste saavutamine selles valdkonnas võtab aega; märgib siiski, et sooline tasakaal ameti kõrgemas ja keskastme juhtkonnas on veidi paranenud: 76 % ametikohtadest täidavad mehed (2021. aastal 82 %) ja 24 % naised (2021. aastal 18 %); märgib, et üldine töötajate sooline tasakaal on 261 meest (45 %) ja 317 naist (55 %);

17. märgib rahuloluga, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga on ametis töötajaid 26 liikmesriigist; märgib, et 32 % ameti töötajatest on selle liikmesriigi kodanikud, kus amet paikneb; tuletab meelde geograafilise tasakaalu tähtsust ja julgustab ametit jätkama vajalike meetmete võtmist, et tagada tasakaalustatud ja õiglane geograafiline esindatus; on siiski mures geograafilise tasakaalu pärast ameti kõrgemas ja keskastme juhtkonnas, kus ainult üks direktor on Kesk- ja Ida-Euroopast; rõhutab, et olukorda tuleb parandada; palub, et amet annaks selle kohta eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele aru;

18. märgib, et ametil on inimväärikuse kaitset ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamist käsitlev poliitika ning et amet kuulub asutustevahelisse usaldusnõunike rakkerühma; ootab nende aruandeid ja soovitusi; märgib, et 2022. aastal ei teatatud ühestki ahistamisjuhtumist, ning ergutab ametit jätkama ja arendama tööd selleks, et ka tulevikus juhtumeid ennetada;

19. märgib, et alates 2022. aasta märtsist hakkasid ameti töötajad järk-järgult ameti ruumidesse naasma, mis lõppes uute hübriidtööreeglite rakendamisega 2022. aasta oktoobris; märgib sellega seoses, et uute reeglitega edendatakse paindlikkust ja töötajate mõjuvõimu suurendamist, säilitades samal ajal sotsiaalse ühtekuuluvuse ja koostöö regulaarse iganädalase kohaloleku kaudu büroos;

20. märgib, et amet kasutas rohkem ametisisest liikuvust, et vastata oma töös muutuvatele teadus-, tehnika- ja haldusalaste eksperditeadmiste vajadustele; märgib, et see pakkus karjäärivõimalusi ja aitas seeläbi motiveerida ameti töötajaid ning säilitada heade tulemuste, pideva täiustamise ja reageerimisvõime kultuuri; väljendab heameelt asjaolu üle, et töötajate motiveerimiseks ja oskuste loomiseks võeti kasutusele ka uusi algatusi, sealhulgas juhendamine ja koolitamine;

21. rõhutab vajadust tagada ametile piisav personal, mis kajastab Euroopa rohelise kokkuleppe ja kestlikkust toetava liidu kemikaalistrateegia, ringmajanduse tegevuskava ning eelkõige nullsaaste eesmärgi vajadusi ja sellega seotud suuremaid ülesandeid;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

22. märgib, et amet on oma tegevuse põhjaliku riskihindamise põhjal kindlaks teinud protsessid ja allprotsessid, mis nõuavad huvide konfliktide haldamist; märgib lisaks, et kõigi nende protsesside puhul vaatab protsessi omanik iga-aastased huvide deklaratsioonid läbi iga kord, kui mõnele töötajale antakse ülesanne, samas kui mõne tundliku protsessi puhul täiendab seda juhtumipõhine töötaja huvide puudumise deklaratsioon;

23. väljendab heameelt asjaolu üle, et töösuhtejärgsete huvide konflikti tavade parandamiseks vaatas haldusnõukogu ameti huvide konflikti poliitika viimati läbi 2023. aasta juunis; märgib, et tehtud muudatused tugevdavad ameti endiste töötajate töösuhtejärgsete kohustuste täitmise süstemaatilist järelevalvet kooskõlas varasemate aastate Euroopa Kontrollikoja soovituste ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanekutega;

24. võtab teadmiseks, et amet avaldab oma veebisaidil kõrgema juhtkonna kohtumised huvirühmade esindajatega;

25. väljendab heameelt asjaolu üle, et amet võttis 2022. aastal kasutusele uue elektroonilise vahendi ameti töösse panustavate välisekspertide iga-aastaste huvide deklaratsioonide kogumiseks ja läbivaatamiseks, mis annab protsessile lisakindluse;

26. märgib rahuloluga, et ameti haldusnõukogu vaatas ameti pettustevastase võitluse strateegia viimati läbi 2022. aasta detsembris ning selles keskendutakse ametis kelmuse- ja pettustevastase kultuuri säilitamisele ja arendamisele ning peamiste põhimõtete ja menetluste korrapärasele läbivaatamisele; märgib, et strateegia tugevdab ametisisest korruptsioonivastast mehhanismi, määrates kindlaks rollid ja vastutusalad kelmuste ja pettuste ennetamiseks ning kelmuse- ja pettustevastases võitluses kasutatavad vahendid ja ressursid; väljendab heameelt asjaolu üle, et kõik ameti töötajad osalesid 2022. aastal kelmuse- ja pettustevastase võitluse alasel koolitusel; märgib rahuloluga, et amet on kehtestanud rikkumisest teatajate jaoks suunised, et ameti töötajad saaksid teavitada mis tahes tegevusest, mis on vastuolus avaliku huviga;

27. tuletab meelde, et ameti otsustusprotsessid on kavandatud nii, et need oleksid selged, avatud ja tagaksid tasakaalustatud tulemuse, mis põhineb põhjendatud teaduslikul lähenemisviisil; märgib, et teave näiteks ameti ja liikmesriikide kavatsuste kohta uurida aineid või koostada toimikuid on internetis kättesaadav, nii et ettevõtjatel on juurdepääs andmetele, mida nad vajavad teadlike äriotsuste tegemiseks; märgib lisaks, et akrediteeritud sidusrühmade organisatsioonid võivad osaleda teaduskoosolekutel vaatlejatena, välja arvatud juhul, kui konfidentsiaalne äriteave nõuab sessioonide sulgemist; märgib lisaks, et ameti teaduskomiteede arutelud, arvamused ja järeldused on registreeritud arvamustes ja protokollides ning need avaldatakse internetis;

28. tuletab meelde, kui tähtis on, et amet teeks oma töö tutvustamiseks kodanikele ennast meedias, internetis ja sotsiaalmeedias nähtavamaks;

Muud kommentaarid

29. väljendab heameelt asjaolu üle, et amet võttis 2022. aastal vastu küberturvalisuse poliitika ja viis läbi kogu IT-ülese riskihindamise; märgib lisaks, et amet on kasutusele võtnud biomeetrilise autentimise võimaluse, parandanud turvaoperatsioonide keskuse nähtavust ja teinud andmekeskuste vahel tõrkesiirde teste;

30. märgib rahuloluga, et 2022. aastal ühines amet Euroopa Komisjoni avalike hangete haldamise vahendi katseetapiga, et katsetada seda e-riigihangete vahendit (enne selle täielikku kasutuselevõttu 2023. aastal); võtab teadmiseks, et amet on juba kasutusele võtnud muud e-riigihangete vahendid, nagu eTendering ja eSubmission, ning samal ajal uuendas ta 2022. aastal oma tellimust Cloudiale, mis on Hanseli (Soome avaliku sektori asutuste keskne hankija) e-riigihangete platvorm, et kõik Hanseli kaudu korraldatavad haldushanked oleksid täielikult digiteeritud;

31. võtab teadmiseks, et ameti keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) ja ISO 14 001 sertifikaati uuendati 2022. aastal edukalt; võtab kontrollikoja aruande põhjal rahuloluga teadmiseks, et amet kuulub asutuste hulka, kes esitavad iga-aastase keskkonnaaruande;

32. rõhutab asjaolu, et amet on jätkanud pingutusi loomkatsete järkjärguliseks võimalikult ulatuslikuks lõpetamiseks Euroopas kehtivas õigusraamistikus; märgib, et amet edendab loomkatsete alternatiive kolmel viisil: keskendudes ainerühmadele eraldi strateegia kaudu, investeerides rahvusvahelisse tegevusse, millega edendatakse alternatiive ja uusi lähenemisviise, ning tehes kättesaadavaks ameti valduses oleva teabe; kordab oma üleskutset, et amet järkjärgulise lõpetamise protsessi kiirendaks; märgib lisaks, et amet teeb koostööd komisjoni ja teiste sidusrühmadega, et toetada komisjoni kemikaalide puhul loomkatsete täieliku asendamise tegevuskava väljatöötamisel;

33. väljendab heameelt asjaolu üle, et amet on jätkanud erinevate meetmete rakendamist, et suurendada oma avalikku ja veebipõhist kohalolekut uute versioonide ja arvukate ajakohastuste kaudu oma veebisaidil, käivitanud koos nelja asutusega ühise Instagrami kanali „One Health One Environment“ ning on aktiivne sotsiaalmeedias; võtab sellega seoses teadmiseks üldise meediakajastuse suurenemise ja ameti sotsiaalmeedia näitajate kasvu 2022. aastal võrreldes 2021. aastaga;

34. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 11. aprilli 2024. aasta resolutsioonile ([6]) ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([6]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0280.